

Riigikogu keskkonnakomisjoni istungi protokoll nr 171

Teisipäev, 23. oktoober 2018

Tallinn, Toompea

Algus 14.05 lõpp 15.30

Juhataja: Rainer Vakra

Protokollija: Andra Ainsaar

Võtsid osa: Valeri Korb, Eevi Paasmäe, Kalle Palling (kuni 14.35), Urve Palo, Elle Kaur (nõunik-sekretariaadijuhataja), Vivi Older (nõunik)

Puudusid: Meelis Mälberg, Andres Metsoja, Terje Trei

Kutsutud: Algatajad Olga Kurdovskaja, Allan Tamm ja Olga Gudkova, Järve Biopuhastuse juhatuse liige Vladislav Korzanov, Viru Keemia Grupi tehnikadirektor Meelis Eldermann, keskkonnaosakonna juhataja Erika Sulg ja suhtekorraldusjuht Irina Bojenko, Novotrade Invest AS esindajad Marina Setdikova ja Reimo Päri, Eastman Specialities OÜ juhatuse liige ja ohutusjuht Mihhail Gristsenko, Eesti Linnade ja Valdade Liidu nõunik Irja Alakivi, Keskkonnaministeeriumi asekanstler Harry Liiv, välisõhu ja kiirgusosakonna peaspetsialist Reet Pruul, Keskkonnaameti keskkonnaosakonna juhataja Rein Kalle, Keskkonnainspektsiooni keskkonnakaitseosakonna juhataja Allar Leppind

Päevakord:

1. Kollektiivne pöördumine „Laske meil hingata! Kohtla-Järve linna elanike pöördumine Riigikogu poole“ (1-6/18-98)

1. Kollektiivne pöördumine „Laske meil hingata! Kohtla-Järve linna elanike pöördumine Riigikogu poole“ (1-6/18-98)

Rainer Vakra märkis, et kollektiivses pöördumises palutakse peatada seadusevastane olukord Kohtla-Järve linna õhu saastamise osas. Pöördumises kutsutakse üles kõiki selle probleemi eest vastutajaid - riiki, linna ja ettevõtteid - seda viivitamatult lahendama. Pöördumises märgitakse, et õhusaaste ja ebameeldiv hais mürgitavad juba aastaid keskkonda ja seavad ohtu linnaelanike tervise.

Vladislav Korzanov tutvustas ettekandes (protokolli lisa 1) Järve Biopuhastuse (JBP) tegevuskava seoses Kohtla-Järve lõhnahäiringuga. Eesmärk on reoveepuhasti tehnoloogia muuta haisuvabaks ja vähendada tahkete setete koguseid. Rakendatavate meetmete korral peaks lõhnaainete emissioon vähenema 34%. Kuna JBP ei kvalifitseeru meetme „Veemajandustaristu arendamine“ tingimustele, siis on tehtud Keskkonnaministeeriumile ettepanek toetuse andmise tingimusi muuta.

Rainer Vakra küsis, et mis seisus on eelpoolnimetatud ettepaneku lahendamine. **Harry Liiv** vastas, et ettepanek on alles ministeeriumile esitatud ja seda kaalutakse. Tehtud ettepanek nõuab mitmeid analüüse ja Euroopa Komisjoni nõusolekut. Varasemalt on Kohtla-Järvel ja ka JBP-s tehtud mitmeid investeeringuid olukorra parandamiseks.

Meelis Eldermann andis ettekandega (protokolli lisa 2) ülevaate Viru Keemia Grupi (VKG) lõhnaainete vähendamise kavast. Samuti näitas ta pilte tootmisterritooriumi seisundi kohta enne erastamist ja käesoleval ajal. Viimase 8 aastaga on VKG investeerinud 657 mln €, millest 56 mln € investeeringuid välisõhu kvaliteedi parandamiseks. Seejuures on heitkogused vähenenud, vaatamata tootmismahude suurendamisele. Lisaks on pidevalt kasvanud keskkonnatasud: vääveldioksiidi tasu on 10 aastaga kasvanud 700% võrra. Samas ei jõua põlevkivisektorisse läbi keskkonnainvesteeringute palju tagasi, mis tegelikult aitaks mitmeid kohalikke probleeme kiiremini lahendada. Kohtla-Järve välisõhu probleemi põhjuseks on kõigi sealsete ettevõtete koosmõju tulemus.

Rainer Vakra küsis, et kas VKG on saanud ka Keskkonnaametilt ettekirjutise seoses välisõhu saastamisega. **Meelis Eldermann** vastas, et ettekirjutisi on saadud eelnevatel perioodidel.

Allar Leppind märkis, et Kohtla-Järve välisõhu uuringute tulemusel leiti, et neli suuremat kohal olevat ettevõtet tekitavad suurima välisõhu häiringu ning kõikide koosmõjus tuleb lõhnahäiringut vähendada. Keskkonnainspeksioon alustas ka kõigi nelja ettevõtte osas haldusmenetlusi ja Keskkonnainspeksiooni nõudmisel tuleb välisõhu kavadega ühes tempos edasi minna.

Reimo Päri selgitas ettekandes (protokolli lisa 3) Novatrade Investi plaane lõhnaainete vähendamiseks. Ettevõtte viib läbi oma territooriumil välisõhu mõõtmisi ning täiustab ja moderniseerib järk-järgult seadmeid.

Rainer Vakra tundis huvi, et kas ilma Keskkonnainspeksiooni sekkumiseta ei oleks ettevõtted välisõhu kvaliteedi parandamisega tegelema hakanud. **Meelis Eldermann** vastas, et ettevõtte tegevuse määravad Euroopa Liidu direktiivid ja Eesti seadusandlus. **Vladislav Korzanov** lisas, et JBP-i investimiskava nägi settekäitluse arendamise projekti ette juba poolteist aastat tagasi ning haldusmenetlus ei ole selle täideviimist kiirendanud. **Reimo Päri** täiendas, et parima võimaliku tehnika juurutamise kohustus tuleneb ka Euroopa normidest ning lõhnaainete vähendamise projekti eesmärk on samuti välisõhu kvaliteedi parandamine.

Mihhail Gristsenko tutvustas ettekandes (protokolli lisa 4) Eastman Specialities OÜ lõhnataseme alandamise programmi aastatel 2017-2020. Vastavalt kehtivale keskkonnakompleksloale on ettevõtte piirile määratud neli õhu kvaliteedi kontrollpunkti, mis analüüsivad suuremaid saasteainete koguseid. Seni ei ole lubatud piirmäärasid ületatud. Ettevõtte lõhnataseme alandamise programm näeb ette ennekõike vanade seadmete väljavahetamist ja parima võimaliku tehnika kasutusele võtmist.

Rainer Vakra küsis pöördumise algatajatelt, et kuidas nad jäävad rahule ettevõtete ettepanekutega oma tegevuskavade kohta. **Olga Kurdovskaja** tõi välja, et heaks näiteks hea suhtlejana kohalike elanikega on VKG. Kindlasti ettevõtted panustavad töökeskkonna parandamisse, kuid palju tehnilist teksti jääb tavakodanikule ka segaseks. Elanike jaoks on tähtis elada ohutus keskkonnas ja keegi ei ole uurinud, kuidas lõhnaained mõjuvad pikaajaliselt inimese tervisele. Samuti ei saa garanteerida, et 2022. aastast on linn haisuvaba – ka 2016. aastal lubati, et lõhnaprobleemid lõpevad. **Vladislav Korzanov** märkis, et tegemist on oluliste investeeringutega, mida kiiremini teha ei saa, kuid 2022. aastaks on kindlasti kõik plaanid realiseerunud.

Rein Kalle andis ettekandes (protokolli lisa 5) ülevaate, mida on tehtud alates 2016. aastal valminud uuringust „Välisõhu kvaliteedi, lõhnaäiringu ning saasteainete heitkoguste hindamine Kohtla-Järve linnas Järve linnaosa piirkonnas“ ja kuidas on plaanis nelja ettevõtte esitatud kavadega edasi minna. Lisaks korraldati 27. septembril 2018 avalik arutelu, et kohalikele elanikele kavasid tutvustada ning need on kättesaadavad ka Keskkonnaameti veebilehel. Nüüdseks on kavad heaks kiidetud ja kõik meetmed ning nende täitmise tähtajad on ettevõtetele kohustuslikud. Samuti tuleb ettevõtjatel esitada täitmise kohta aruandeid ja teha inventuure.

Urve Palo märkis, et on kahetsusväärne, et kolme linna ühissetevõttel JBP-1 jääb aastaks 2022. plaanide täitmiseks puudu 4,8 mln €. Ta küsis, kas arendustöödega ei saanud varem alustada. **Vladislav Korzanov** vastas, et aega on võtnud projektide ettevalmistamine ja koostamine.

Rainer Vakra tundis huvi, et miks ei ole ettevõtted varem probleemiga tegelenud ja kas põhjuseks on lõpuks Keskkonnainspektsiooni sekkumine. **Vladislav Korzanov** selgitas, et JBP-i reoveepuhasti sai valmis 2009. aastal ja sellele järgnenud probleemide esitamise perioodil kaebusi ei tulnud. Seejärel edasisi investeeringuid ei tehtud, kuna Keskkonnaministeriumis koostati mitu aastat samateemalist üleriigilist strateegiakava. Paralleelselt riigi strateegiakavaga valiti lõpuks 2016. aastal JBP-le tehnoloogia ja nüüd jätkatakse eelprojektiga. **Harry Liiv** lisas, et riigi strateegiliste küsimuste analüüsimine ei takista üksikutel vee-ettevõtetel investeeringute tegemist, praegu on vajalik olemasolevate kavadega võimalikult kiiresti edasi minna. **Vladislav Korzanov** täiendas, et strateegiline kava nägi ette Kohtla-Järvele riikliku käitluskeskuse rajamist.

Olga Kurdovskaja palus täpsustada, et mille alusel on JBP valinud praeguse tehnoloogia. **Vladislav Korzanov** märkis, et kriteeriumiteks oli, et ettevõtte piiril ei ületaks lõhnaained piirmäärasid, investeerimis- ja käitamiskulutused ning tehnoloogia sobivus ettevõtte toorainega.

Valeri Korb selgitas, et JBP-i sooviks arenguid kiiremini ellu viia, kuid kogu projekti ettevalmistamine ja hange võtavad aega vähemalt ühe aasta ning see ei sõltu rahast, vaid seadusega ettenähtud tähtaegadest. Lisaks olevat puudu 4,8 mln € ei ole võimalik taotleda Euroopa Liidu toetustest ning seega loodetakse tõsiselt riigielarveliste vahendite peale.

Allan Tamm märkis, et ettevõtete tegevuskavad on vastuvõetavad. Seejuures võiks Kohtla-Järve linn koostöös ettevõtetelega läbi viia uuringu, kuidas piirkonna õhukvaliteet mõjutab inimese tervist. **Reet Pruul** selgitas, et põlevkivi arengukava raames tegi Terviseamet koostöös Tartu Ülikooli teadlastega uuringu laste tervisest sealses piirkonnas, mida käidi tutvustamas ka kohapeal. Samuti on tehtud mitmeid uuringuid, ka välisriikide poolt, töökeskkonna kohta, osad analüüsisid lausa keskkonnamõju kromosoomi tasemel – otsitud geneetilisi muutusi ei leitud.

Lisaks ei räägita enam saasteainete vähendamisest, kuna neid piirnorme täidetakse. **Olga Kurdovskaja** tõi välja, et Tartu Ülikooli keskkonnatervishoiu dotsendi Hans Orru hinnangul tuleb piirkonna õhukvaliteedi ja töökeskkonnaga endiselt väga tõsiselt tegeleda. **Meelis Eldermann** märkis, et inimeste tervist mõjutavad sotsiaalmajanduslik seisund (töökoht, palk, Maslow' püramiid), tervisekäitumine ja elukeskkond – Ida-Virumaa elukeskkonda mõjutavad pärandreostus ja tööstusettevõtete tegevus. Lisaks on antud piirkonnas kõige suurem tööpuudus, ligi 12% lastest elab alla vaesuspiiri ning on madalad keskmised palgad.

Irja Alakivi ütles, et Keskkonnaministeriumis käivad probleemide lahendamised väga aeglaselt ning ootaks neilt tõsisemat suhtumist sealse piirkonna elukvaliteedi tõstmisesse. Vaatamata vee madalamale hinnale, tuleks ette näha enam riigipoolset abi. **Harry Liiv** selgitas, et Keskkonnaministerium teeb kaalutletud otsuseid, kuna arvestada tuleb mitmete koostoimivate seaduste, kavade ja strateegiatega. Lisaks ministeriumi otsusega algselt üldse JBP-i loodi ja rahastati. Ida-Virumaal on Keskkonnaministerium väga mitmeid projekte algatanud, neid juhtinud ja ellu viinud.

Olga Kurdovskaja märkis, et ennekõike ootavad kohalikud elanikud mõistvat suhtumist, kuna olukord on jõudnud taluvuse piirini – inimesed elavad vaesuse piiril, väga paljudel lastel on astma, allergiad või muud respiratoorsed haigused, kuid puudub piisav arstiabi. Samuti ei ole normaalne tõdeda, et haiseb 60 päeva aastas. Lisaks on keeruline mõista, kui räägitakse projektide rahastamisest, siis kuidas see mõjutab sealseid inimesi – muutusi ju ei ole näha. Pöördujatele jääb mulje, et riik on neid hooletusse jättnud.

Rainer Vakra kinnitas, et kindlasti läheb ka tallinlastele korda, kuidas elatakse Ida-Virumaal. Keskkonnakomisjon hoiab pingsalt silma peal lõhnakavade täitmisel. Komisjoni esimees tänas pöördujaid keerulise teema tõstatamise eest ning soovis edu selle eestvedamisel.

Otsustati:

1.1 Jätkata arutelu komisjonis. (konsensus- Valeri Korb, Eevi Paasmäe, Urve Palo, Rainer Vakra)

(allkirjastatud digitaalselt)
Rainer Vakra
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Andra Ainsaar
protokollija

LISA 1

23.10.2018 Riigikogu keskkonnakomisjon

**OSAHING JÄRVE FBIOPUHASTUS
LÖHNA ESINEMISE VÄHENDAMISE TEGEVUSKAVA**

 OÜ JÄRVE BIOPUHASTUS
JÕHVI KOHTLA-JÄRVE KÄIVÜLÜ PÕSSE

www.idavesi.ee

Olemasolev olukord

1. Kohtla-Järve linna Järve linnaosa elanikud on esitanud JBP-le **kaebusi roovepuhastist lähtuva lõhnahäiringu** kohta.
2. Keskkonnaamet tegi JBP-le 2017.aastal ettekirjutuse lõhnaaine esinemise vähendamise tegevuskava koostamiseks – **vajadus muuta tehnoloogia haisuvabaks.**
3. JBP on seisnud korduvalt silmitsi olukorraga, kus roveekomposti laojääk kujuneb ülemäära suureks ja takistab territooriumil tavapärasest majandustegevust – **vajadus settekoguseid vähendada või tekitada toode, mille järele oleks suurem nõudlus.**

 OÜ JÄRVE BIOPUHASTUS
JÕHVI KOHTLA-JÄRVE KÄIVÜLÜ PÕSSE

www.idavesi.ee

Poolkoksimäed
Elamupiirkonnad

 Keskkolabor

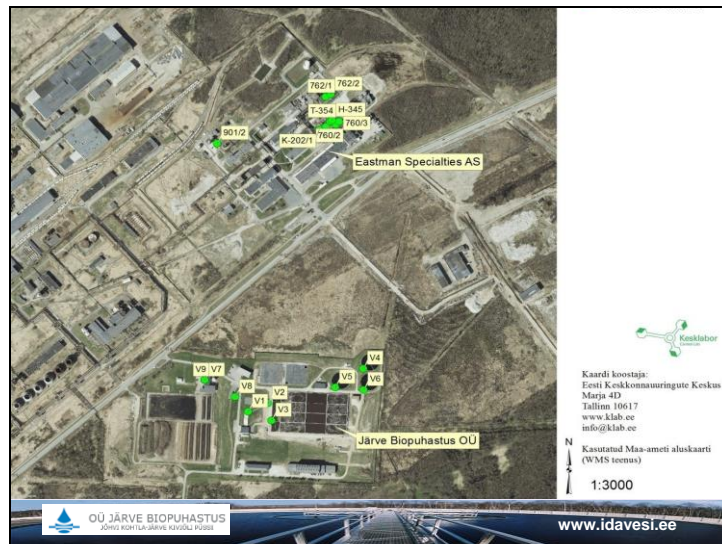
Kaardi koostaja:
Eesti Keskkonnauuringute Keskus
Marja 4D
Tallinn 10617
www.klab.ee
info@klab.ee

Kasutatud Maa-ameti aluskaarti
(WMS teenus)

1:15000

 OÜ JÄRVE BIOPUHASTUS
JÕHVI KOHTLA-JÄRVE KÄIVÜLÜ PÕSSE

www.idavesi.ee

Kohtla-Järve reoveepuhasti settekäitluse arendamine

1. Likvideerida lõhnahäiring.
2. Vähendada **tahkete setete koguseid ja kaasnevat kulu**, sh: taaskasutuse kulu; kompostimisväljaku aluse maa kasutuse optimeerimine.

Meetme oodatav mõju

	Summaarne lõhnaainete tase enne meetme rakendamist (OU/s)	Lõhnaaine maksimaalne heitkogus, mida loodetakse meetmega saavutada (OU/s)	Lõhnaaine emissiooni oodatav vähenemine (%)
Tehnoloogia-valikust sõltumatu	30 369	19 986	34

Võrreldavad tehnoloogiad

1. Aunkompostimine siseruumides + järelkompostimine välitingimustes.
2. Trummelkompostimine siseruumides + järelkompostimine välitingimustes.
3. Anaeroobne käitlus + järelkompostimine välitingimustes.
4. Kuivatus.
5. Kuivatus + põletus.

Ettevõtetevaheline settekäitluskeskus

JBP selgitas välja, et piirkonnas tegutsevad vee-ettevõtjad ja KOV-d ei ole valmis tasulise teenuse korral sette käitlemise eest tasuma.

Küsitatud KOV-d: Alutaguse Vallavalitsus.

Küsitatud vee-ettevõtjad: Narva Vesi, Sillamäe Veevärk, Rakvere Vesi, Toila V.V., Aseri Kommunaal.

Järeldus:

ettevõtetevahelise settekäitluskeskuse rajamine ei ole JBP poolt otstarbekas.

Käideldud sette taaskasutus

JBP uuris võimalusi käideldud reoveesette taaskasutuseks:

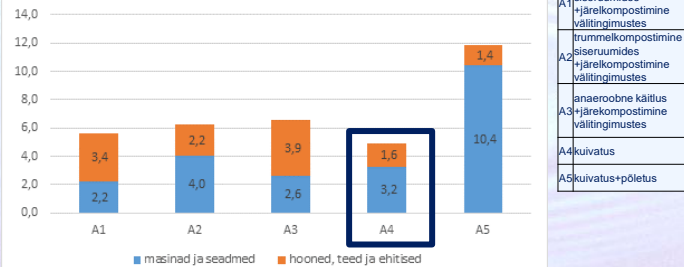
- Enefit Kaevandused (kompost - **karjäärialade rekultiveerimine**)
- RMK (kompost - **metsamaa rekultiveerimine**)
- Viru Keemia Grupp (kompost - **poolkoksiprügila sulgemiseks**)
- Ida-Virumaa Talupidajate Liit (kompost - **väetiseks**)
- Uikala Prügila (kompost/kuivatatud sete – **lõpladestamiseks**)
- Kunda Nordic Tsement (kuivatatud sete - **põletamiseks**)

Järeldused: selgub, et valmisolek taaskasutuseks on piiratud.

JBP arvestab kuivatatud sette põletamisega ja/või sette utiliseerimisega.

Alternatiivid võrdlus - investeerimiskulud

Alginvesteeringu kulud (mln €)

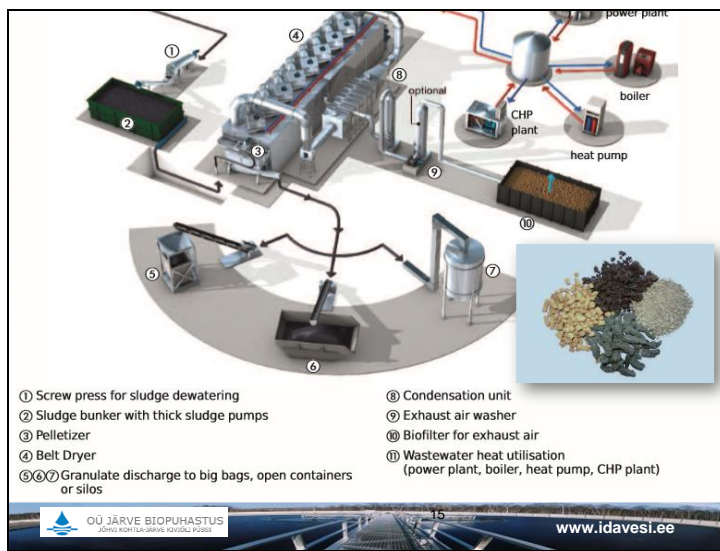
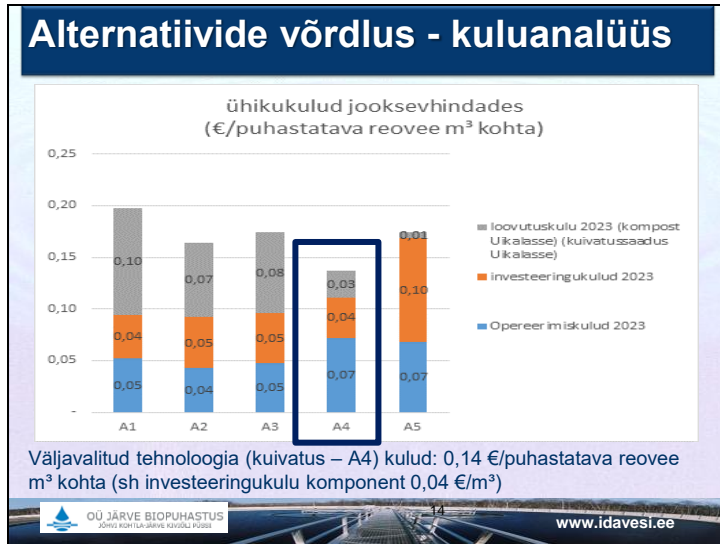

A1	laenukompostimine siseruumides +järelkompostimine välitingimustes
A2	trummelkompostimine siseruumides +järelkompostimine välitingimustes
A3	anaeroobne kätlus +järelkompostimine välitingimustes
A4	kuivatus
A5	kuivatus+põletus

Investeeringud	A1	A2	A3	A4	A5
masinad ja seadmed	2 184 000	4 008 000	2 616 000	3 239 000	10 428 000
hooned, teed, ehitised	3 423 360	2 204 944	3 919 200	1 632 000	1 440 000
KOKKU	5 607 360	6 212 944	6 535 200	4 871 000	11 868 000

Alternatiivide võrdlus - jäätmevood

Alt. aasta	sette-käitluse sisend	sisendkogus (t/aastas)	settekäitluse väljund	väljund-kogus (t/aastas)		
				2023	2024	2025
A1	tahendatud sete	8 448	kompost	7 732	7 662	7 593
A2	tahendatud sete	8 448	kompost	5 403	5 354	5 306
A3	tahendatud sete	8 448	kompost	5 851	5 798	5 746
A4	tahendatud sete	8 448	kuivatatud sete	1 909	1 891	1 874
A5	tahendatud sete	8 448	tuhk	345	342	339

Projekti hankeplaan ja ajakava

hange	hankelepingu täitmine	hinnanguline maksumus
Keskkonnamõjude eelhinnangu koostamine	05.2018-07.2018	2 450
Settekäitluse kontseptsioon ja tehnoloogiline eskiisprojekt	05.2018-11.2018	9 800
Ehitusgeodeetiline uuring	10.2018-11.2018	4 000
Tehnoloogilise eskiisprojekti ekspertiis	11.2018-01.2019	11 000
Reoveesette termilise kuivatamise projekteerimine (tehnoloogiline projekt ja ehituslik eelprojekt)	02.2019-08.2019	110 000
Tehnoloogilise projekti ja eelprojekti ekspertiis	09.2019-11.2019	30 000
Projekteerimis-ehitusleping KJ reoveepuhasti settekäitluse rekonstrueerimiseks (hooned, rajatised, seadmed, paigaldamine, katsetamine)	04.2020-05.2022	4 325 000
Omanikujärelevalve	04.2020-05.2022	100 000
Projektijuhtimiskulud ja reserv		278 750
KOKKU	05.2018-06.2022	4 871 000

OU JÄRVE BIOPUHASTUS
Jõhvi koostis- ja reovee kütuse keskus

www.idavesi.ee

Finantseerimine

MEEDE „VEEMAJANDUSTARISTU ARENDAMINE“ (KEM MÄÄRUS NR 59)

1. Kehtiv regulatsioon näeb ette riigiabi ulatuse piiramise, lähtudes finantsmajanduslikust arvutusmeetodikast. Riigiabi ulatus sõltub taotleja finants- ja projektinäitajatest.
2. Kohaldades nimetatud meetodikat JBP lähteandmetele, on arvutustulemuseks negatiivne lubatav riigiabi.

Järelikult: Meetme „Veemajandustaristu arendamine“ tingimuste järgi ei kvalifitseeru JBP riigiabi saamiseks.

Veemajandustaristu määruse muudatusettepanek

27.08.2018 tegi **JBP KeM-le ettepaneku** muuta KeM määrus nr 59 „*Toetuse andmise tingimused meetmes „Veemajandustaristu arendamine“ avatud taotlemise korral*“ alljärgnevalt.

12.10.2018. a. kirjaga nr 1-10/4550 tegi JBP sama ettepaneku ka peaministrile.

Paragrahvi 10 lisatakse lõige 1¹ ja lõige 1²:

"(1¹) Paragrahv 10 lg 1 ls-s 2 sätestatud ettekirjutus riigibina antava toetuse osakaalu arvutamiseks määruse lisas 2 esitatud meetodika järgi ei kohaldu projektile, mille puhul kehtivad samaaegselt kõik alljärgnevad tingimused:

- 1) projekti abikõlblikeks kuludeks on **reoveesette käitlemise** rajamine ja/või rekonstrueerimine;
- 2) taotlejale on tehtud atmosfääriõhu kaitse seaduse alusel **ettekirjutus lõhnaaine esinemise vähendamise kava** esitamiseks;
- 3) taotleja **on esitanud** atmosfääriõhu kaitse seaduse alusel Keskkonnaametile **lõhnaaine esinemise vähendamise kava**;
- 4) projekt sisaldab tegevusi punktis 3 nimetatud **kava elluviimiseks**.

(1²) Paragrahv 10 lg-s 1¹ määratletud projektidele kehtestatakse riigibina antava toetuse osakaaluks **85% projekti abikõlblikest kuludest**."

Muudatusettepaneku põhistus

KeM määruse nr 59 „*Toetuse andmise tingimused meetmes „Veemajandustaristu arendamine“ avatud taotlemise korral*“ muudatusettepaneku põhistus:

1.

Kui reoveesette käitlemisega kaasneb lõhnahäiring sellisel tasemel, mille tõttu pädev riigiasutus saab teha heitmeallika **valdajale ettekirjutuse lõhnaaine esinemise vähendamise tegevuskava esitamiseks**, põhjustab olukorra lahendamine vee-ettevõtjale kõrgendatud investeringu- ja käitamikulusid võrreldes tavaolukorraga.

2.

Kõrgendatud kulude tekkimise tõttu tõstab vee-ettevõtja reovee puhastamise teenuse (ja laiema – kanalisatsiooniteenuste) hindu, **suurendades elanikkonna kodukulude taset** (JBP näitel hinnatõus al. 0,14 €/puhastatava reovee m³) suuremal määral võrreldes tavaolukorraga.

Muudatusettepaneku põhistus

KeM määruse nr 59 „Toetuse andmise tingimused meetmes „Veemajandustaristu arendamine“ avatud taotlemise korral“ muudatusettepaneku põhistus:

3.

Kõrgendatud investeeringukuludega projekti elluviimine survestab vee-ettevõtja finantsseisu ning **kärbib võimalusi muude vajalike investeeringute finantseerimiseks** (JBP näitel võib kannatada vee- ja kanalisatsioonivõrgu rekonstrueerimistööde elluviimine).

4.

Esseisva hinnatõusu osaliseks leevendamiseks ja vee-ettevõtja finantskoormuse vähendamiseks on **otstarbekas lõhnahäiringu leevendamisega/likvideerimisega seotud investeeringute veehinda kandumist osaliselt vähendada, nähes ette investeeringuprojekti finantseerimiseks olulisel määral riigieelarvelist toetust**. Kaasnevalt väheneb vee-ettevõtte omaosalus projektist. Kehtiva hinnaregulatsiooni järgi toetusega soetatud põhivara osamaksumust ei hõlmata tariifidesse.

Kohtla-Järve reoveepuhasti settekäitluse arendamise projekti ettekande lõpp

LISA 2

VIRU KEEMIA GRUPP

Lõhnaaine vähendamise kava

Meelis Eldermann
Juhatuseseesimees
Viru Keemia Grupp AS

Riigikogu
23.10.2018

Kohtla-Järve tootmisterrituum

Erastamine 1997
vs
Kaasaegne VKG 2018

VIRU KEEMIA GRUPP

Õliladu

VIRU KEEMIA GRUPP

Väävli puhastus

Ladestamine

Tootmisterritootium

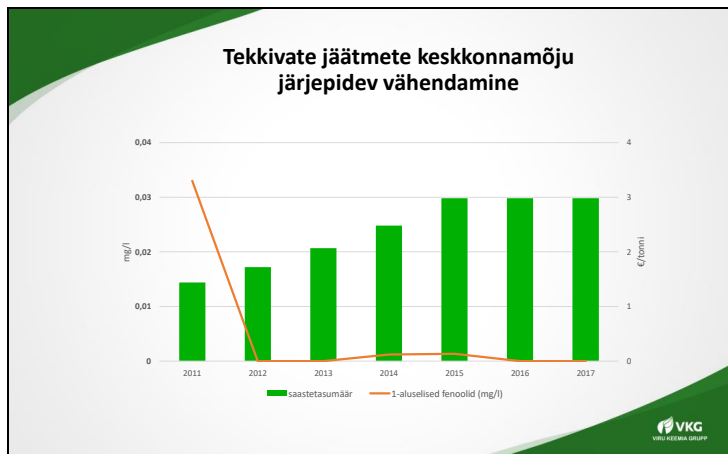
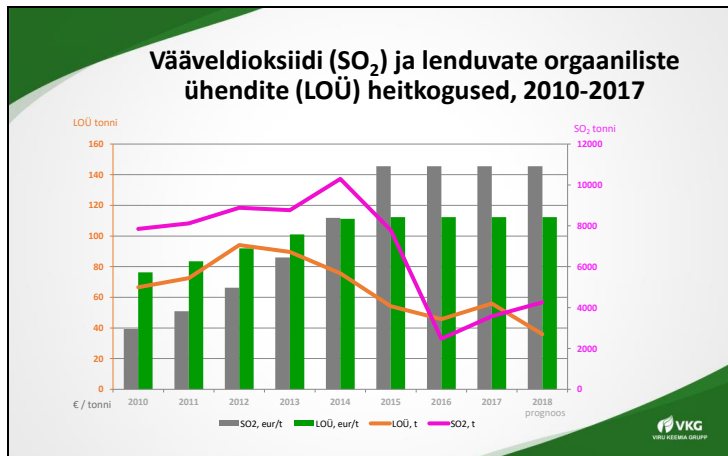
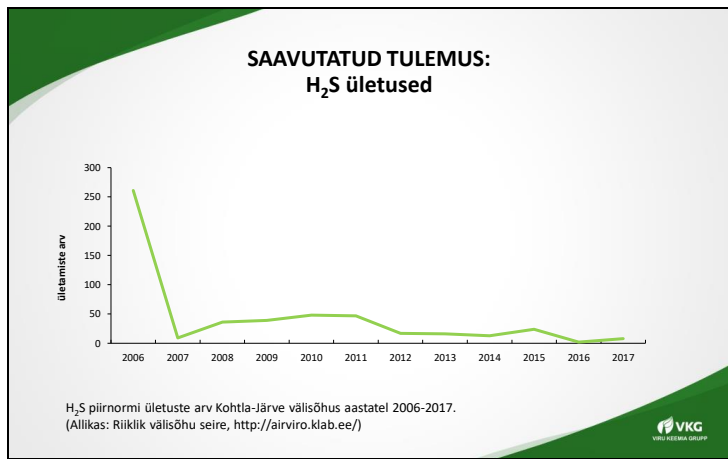
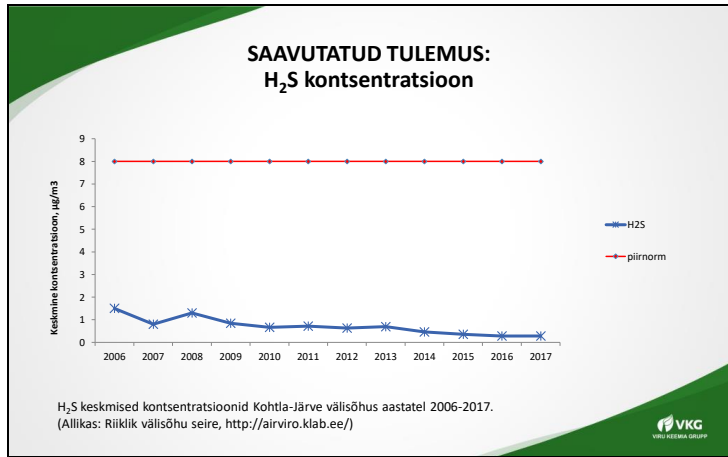
RAKNEDATUD MEETMED

8 aasta jooksul investeerisime 657 miljonit eurot, sh

- välisõhu kvaliteedi parandamiseks 56 miljonit €;
- jäätmete ladestuse arendamiseks 12 miljonit €;
- parima võimaliku tehnoloogia kasutamine.

Läbi aegade on VKG investeerinud ca 900 miljonit eurot, millest 100 suunati keskkonna heaks.

MEETMEKAVA 2018-2019

2018-2019 rakendatav kava

- 5 meedet
- Maksumus 1,09 eur
- Tulemus: VKG Oil territooriumilt väheneb lõhnaaine heide 11,75% võrra

Iga täiendava lõhnaühiku vähendamine ressursimahukas, kuna kõik parima võimaliku tehnoloogiaga määratletud meetmed on juba rakendatud.

Seirejaamad ja välisõhu saasteallikad Kohtla-Järve Järve linnaosas

- seirejaam
- saasteallikas

Allikas: Välisõhu kvaliteedi, lõhnahäiringu ning saasteainete heitkoguste hindamine Kohtla-Järve linnas Järve linnaosa piirkonnas, Tallinn, 2016

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!

LISA 3

AS Novotrade Invest ettekanne oma plaanidest lõhnaaine esinemise vähendamiseks

Välisõhu kvaliteedi uurimise alase kampaania „Välisõhu kvaliteedi, lõhnaauringu ning saasteainete heitkoguste hindamine Kohtla-Järve linnas Järve linnaosa piirkonnas“ raames viidi ajavahemikul 01.07.2015 kuni 31.07.2016 ettevõtte AS Novotrade Invest territooriumil kolmes punktis läbi mõõtmised (lõhn, LOÜ, H₂S, merkaptaanid).

Mõõtetulemused näitasid LOÜ kõrget kontsentratsiooni, mis oli tingitud lühiajalisest heitest välisõhku 9-st avatud luukidega tsisternist, mis olid täidetud vedela valmistoodanguga, ning identifitseerimata lõhnaallikat (1715 OU/s) tühja mahuti E-4 juures. Kuna ebameeldiva lõhna põhjustajateks on väävelvesinik ja metüülmerkaptaan, otsustati teostada kordusmõõtmine (lõhn) heiteallikatest (mõõtmine täidetud ujuvkatuses mahuti hingamisklapi juures, mõõtmine täidetud fikseeritud katusega mahuti hingamisklapi juures ja mõõtmine tsisterni laadimise ajal), mis näitasid lõhna suurimaks kontsentratsiooniks 469 OU/s vedela valmistoodangu üheaegsel laadimisel 2 tsisterni.

Ettevõtte arenguplaanid ning PVT juurutamise programm hõlmavad nii tsisternvagunite laadimisestakaadide moderniseerimist, kui ka uute ujuvkatuses mahutite etapiviisilist rajamist ning gaaside kogumis- ja puhastussüsteemi Plazkat paigaldamist. Need meetmed on osutatud ka lõhnaaine esinemise vähendamise kavas. Nimetatud meetmete rakendamine võimaldab vähendada ettevõtte LOÜ heiteid ca. 86,65% ehk 103,2 tonni võrra aastas.

Pärast Plazkat süsteemi juurutamist väheneb lõhnaainete kontsentratsioon olemasolevate mõõteandmetega võrreldes tunduvalt, kuna Plazkat süsteem puhastab gaase mitte ainult LOÜ-dest, vaid ka väävliühenditest. Olemasolevate andmete kohaselt ei avalda meie ettevõtte olulist mõju ebameeldivate lõhnade tekkele linnas. Vastavalt EKUK poolt läbiviidud uuringule moodustab ettevõtte aastane merkaptaaniheide <1 kg, ujuvkatuses mahutite kasutamisel väheneb lõhnaainete kontsentratsioon 150 korda. Plazkat süsteemi kasutamisel jäävad ka H₂S heited alla 1 kg aastas (arvutuslik kogus ca. 0,175 kg aastas).

Rakendatud meetmete tõhususe kinnitamiseks viib ettevõtte vastavalt kinnitatud graafikule läbi atmosfääriõhu seiret territooriumi piiridel ja mõõtmisi heiteallikatest. Käesolevaks ajaks ületamisi tuvastatud pole. Meie ettevõtte kannab hoolt nii oma töötajate, kui ka kohaliku elanikkonna tervise eest, moderniseerides ja täiustades järk-järgult ettevõtte seadmestikku, kasutades kõiki kaasaegseid heite vähendamise meetodeid ning juurutades uusi keskkonnakaitse alaseid lahendusi.

LISA 4

EASTMAN

Ettevõtte tegevus lõhnataseme langetamise programmi täitmise raames aastatel 2017-2020

Eastman Specialties OÜ territoorium ja välisõhuseire punktide asukoht

Vastavalt kehtiva KKL, on ettevõtte piirile määratud õhu kontrollimise punktid :3-1 - 3-4, milles EKUK labor kontrollib võimalikke suuremaid saasteainete koguseid. Seni ajani ei ole lubatud piiride ületamist esinenud.

EASTMAN

Ettevõtte lõhnataseme vähendamise programm

Meie ettevõttes töötatakse pidevalt saasteainete heitkoguste vähendamise nimel ning seetõttu osaleti programmi koostamisel ja kavatsetakse seda täita.

Ettevõttes nähakse eesmärki teostada tootmisprotsesse ohutult, samuti kaitsta ümbritsevat keskkonda ning vähendada õhku paisatavate heitmete lõhna, tehes järgmist :

- vahetades välja vanad seadmed,
- varustades olemasolevad tootmiseadmed täiendavate väljuvate gaaside puhastussüsteemidega.

EASTMAN

Lõhna vähenemise meetmete kirjeldus

Heitvee eelpuhastusjaam (HEJ).

Anaeroobset reaktorist väljub suure vesiniksulfiidi sisaldusega biogaas (kuni 10 g/m³). Vesiniksulfiidi sisalduse vähendamiseks enne põletamist planeeritakse lisada biogaasi puhastusüksus. Pärast töötlemist eeldatakse, et biogaasis väheneb vesiniksulfiid 4,0-4,5 g/m³. Sellise biogaasi põletamisel puudub suitsugaasis vesiniksulfiid. Lõhnaainete koguse vähenemine ca 25%: kontsentratsioon <600 OU/m³.

Tooraine pumbamaja.

Vanad pumbad lagunevad ja materjal lekib (tolueen) ning põhjustab õhus tolueni kontsentratsiooni tõusu. Ventilatsiooni väljalaskesüsteemi kaudu satuvad heitmed välisõhku. Planeeritud on pumpade järkjärguline asendamine.

Oodatav aromaatsete süsivesikute kontsentratsiooni vähenemine võrreldes 2016 aastal mõõdetuga, mitte rohkem kui 6,0 mg/m³, aga lõhnadel <650 OU/m³.

Bensoehappe sulatamine.

Väljuvate gaaside ebapiisav jahutamine utiliseerimisjaoskonnas.

Hankida aurude jahutamise täiendav soojusvaheti isoleeritud süsteemi T-354 aurude jahutamiseks:

- 1) Teostada mittekasutatava soojusvaheti seadmete ülevaatamine eesmärgiga see probleemi lahendamiseks kasutusele võtta;
- 2) Paigaldada ja isoleerida soojusvaheti.

Oodatav aromaatsete süsivesikute kontsentratsiooni vähenemine võrreldes 2016 aastal mõõdetuga, mitte rohkem kui 7,0 mg/m³, lõhna kontsentratsioon, <3000 OU/m³.

Meetmete tähtajad

1. Biogaasi puhastussõlm -	2017 (Valmis)
2. Pumpade asendamine -	2 pumpa 2017. a (Valmis);
1 pump 2019. a.;
1 pump -2019 -2020.a.

3. Soojusvaheti T-354 auru
jahutusseadme asendamine-	2018. a 4. kvartal

Aruandluse tähtajad

1. Biogaasi puhastussõlm	- 31.03.2019a.
2. Pumpade asendamine	- 31.03.2021a. (kolme kuu jooksul peale
meetmete rakendamist)
3. Soojusvaheti T-354 auru
jahutusseadme muutmine	- 31.03.2019a. (kolme kuu jooksul peale
meetmete rakendamist)

LISA 5

KESKKONNAAMET

Kohtla-Järve lõhnakavad

Rein Kalle, keskkonnaosakonna juhataja

Riigikogu keskkonnakomisjon, 23.10.2018

Taust

2016. aastal valmis KKI tellimusel uuring „Välisõhu kvaliteedi, lõhnahäiringu ning saasteainete heitkoguste hindamine Kohtla-Järve linnas Järve linnaosa piirkonnas“ (läbiviija EKUK, leitav: www.kki.ee/sites/default/files/kj_2016_loplik.pdf).

Selle tulemusena järeldati, et piirkonnas esineb ülennormatiivne lõhnahäiring ning KKI nõudmisel koostasid 4 ettevõtet lõhnaaine esinemise vähendamise kavad.

Need ettevõtted on: VKG Oil AS, OÜ Järve Biopuhastus, Eastman Specialties OÜ ja Novotrade Invest OÜ.

OÜ JÄRVE BIOPUHASTUS

Kaas: Mr Rein Kalle, keskkonnaosakonna juhataja, Keskkonnaamet, Pöygi 19 korrus, 11317

Koost: Keskkonnakomisjoni lisa Vironna õhureguleerimise seaduse § 7 lg 10 p 1 - 3 kohaldamisalaseks

Määr 16.04.2018 nr 2-4956/7

Lõhnaaine esinemise vähendamise kava

16.04.2018 tehti koostööd keskkonnakomisjoni liikmetega ja koostati lõhnaaine esinemise vähendamise kava ja esitati selle Keskkonnakomisjoni liikmetele 20.04.2018. Keskkonnakomisjoni liikmetel on võimalik esitada ettepanekuid kava muutmiseks või tühistamiseks. Keskkonnakomisjoni liikmetele on võimalik esitada ka ettepanekuid kava muutmiseks või tühistamiseks. Keskkonnakomisjoni liikmetele on võimalik esitada ka ettepanekuid kava muutmiseks või tühistamiseks.

1. LÕHNAINE ESINEMISE VÄHENDAMISE KAVA

Käesolev kava on koostatud lõhnaaine esinemise vähendamiseks § 7 lg 10 p 1 - 3 kohaldamisalaseks

Ettevõtte nimi	Ettevõtte aadress	Ettevõtte tegevus
VKG Oil AS
OÜ Järve Biopuhastus
Eastman Specialties OÜ
Novotrade Invest OÜ

Menetlus

Vastavad kavad laekusid õigeaegselt, kuid vajasisid täiendusi.

Keskkonnaamet hindas ka **kavade koosmõju**, st võimalikku lõhnaaine esinemise taset peale kavade rakendamist (tellimus EKUKilt).

Poolkoksimägede mõjuta jääb lõhnahäiringu tase peale kavade rakendamist elamupiirkondades valdavalt 11% piiresse (häiringutase on 15%).

Avalik arutelu 27.09.2018 Kohtla-Järvel.

Mis edasi?

Kavad on 2018 **heaks kiidetud** (keskkonnaamet.ee/lõhn).

Meetmed on seega **kohustuslikud** ning jõuavad ka vastavatele lubadele.

Kavade täitmise kohta tuleb esitada regulaarselt **aruandeid** (keskkonnaamet.ee/lõhn).

Kavade täitmise järel tuleb kõigil neljal ettevõttel viia läbi lõhnaainete **inventuur**.

Peale selle hindame, kas kavad olid piisavad ja lõhnahäiring jääb normidesse.

